

CENTRAL EURASIAN JOURNAL

DEPARTMENT OF CENTRAL EURASIAN STUDIES – INDIANA UNIVERSITY

February, 2010

Welcome to the winter issue of the *Central Eurasian Journal*, written and edited by the students in the Department of Central Eurasian Studies at Indiana University.

The newsletter is dedicated to communication in the target-language among students who study the languages taught on a regular basis in our department: Estonian, Finnish, Hungarian, Mongolian, Persian, Tibetan, Turkish, Uyghur and Uzbek.

In the journal, students from multiple levels write short pieces in various genres in the languages they are studying. Each work is edited only by peer language learners. Instructors give encouragement and guidance, but reviewed each piece for content only. Thus, this newsletter is an authentic representation of the language ability of its contributors.

We make no claim that minor imperfections in grammar, spelling, or syntax do not exist. We believe that *communication* is the essence of language learning and use, and in this respect each contribution deserves praise.

The American Council for the Teaching of Foreign Languages Board of Directors designated the month of February as Discover Languages month. CEUS joins the celebration of languages by also publishing articles that speak to the value of learning foreign languages.

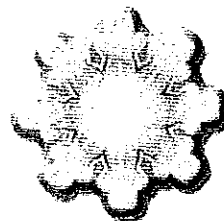
We would like to thank all our students on the Bloomington campus as well as on the distance sites and instructors who assisted in reviewing and collecting the contributions. The student contributors ought to be proud of their work shown in this issue.

We owe special thanks to the Inner Asian and Uralic National

Resource Center for providing the funding that makes the Journal possible.

Beatrix Burghardt
Language Coordinator
ceuslc@indiana.edu

Language	Page
Estonian	2
Finnish	3
Hungarian	4
Mongolian	5
Pashto	6
Persian	7
Tibetan	9
Turkish	10
Uyghur	11
Uzbek	12

Huvitav keel ja ilus maa

Eesti keel on väga huvitav. Ma õpin eesti keelt augustist peale ja ma räägin natuke parem. Eesti on ilus maa. Ma tahaksin Eestisse minna pärast ülikooli lõpetamist. Ma kuulsin, et Eestis on palju head toitu. Eestis ka on väga huvitav ilm. Eestis kliima on erinev igal pool: põhja ja lõuna pool, ida ja lääne pool. Nii Eestis on palju huvitavaid loomi. Ma arvan, et Eestis on talv kõige ilusam aastaaeg. Meie nägime fotod tunnis ja maa oli alati valge. Eestis on nii palju lund! Minna Eestisse oleks tore!

- Jon Kruse (First-Year Estonian)

Miks ma õpin eesti keelt

Kui ma elasin välismaal Venemaal kahe tuhande kaheksandal aastal, ma käisin Eestis ja see meeldis mulle. Kui ma tuln tagasi Ameerikasse, ma tahtsin teist keelt õppida ja otsustasin õppida eesti keelt, kuna mulle meeldib Eesti. Kui ma õpin eesti keelt, ma sain tuttavaks eestlastega ja õppisin eesti kultuurist. Ma olen tänulik, et ma olen välismaal elanud, et ma sain tuttavaks paljude inimestega, õppisin tundma teisi kultuure ja keeli. Sellepärast, selle tänulikkuse tõttu, ma kavatsen õppida, elada või töötada välismaal uuesti pärast ülikooli lõpetamist.

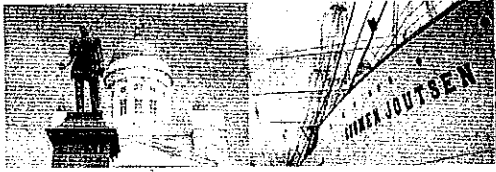
- Ian Priser (First-Year Estonian)

Miks õppida võõrkeelt?

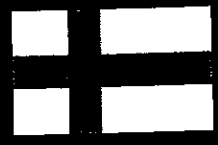
Miks õppida võõrkeelt? See on hea küsimus, kuna me elame maal, kus ei ole vaja võõrkeeles rääkida ja igaüks räägib inglise keeles. Ma arvan siiski, et võõrkeele õppimine aitab, kui ma tahan maast ja riigi inimestest teada saada. Samuti mitte kõik inimesed ei oska inglise keelt, siis me peame võõrkeelt õppima. Ja miks mitte?

Ma olen õppinud hispaania, vene ja eesti keelt. Võõrkeele õppimise abil ma oskan praktiliselt iga Euroopa keelt aru saada, natuke lugeda ja õppida ruttu seda, kuidas selles keeles ütelda "Tere!". Mõnikord on väga raske õppida palju võõrkeeli. Näiteks: kui ma loeksin mingisugust raamatut vene keeles enne seda, kui ma läheksin eesti keele tundi, siis ma tahaksin vene keeles rääkida ja see näitaks, et ma ei oska eesti keeles rääkida või mõelda. Isegi kui on raske palju keeli õppida ja mäletada, ma tahan rohkem võõrkeeli tulevikus õppida.

- Zachary Kelly (Second-Year Estonian)

Suomen
The Swan of Finland
Joutsen

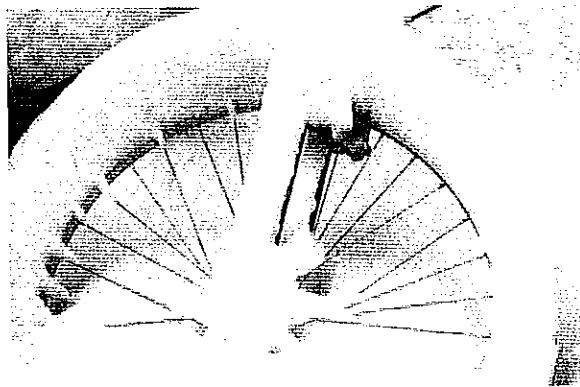
”Mitä suomen kielen opiskelu merkitsee minulle”

Minä opiskelen suomea monista syistä. Ensinnäkin, pidän kielestä. Opiskelen saksaa ja japania ennen suomea. Kun kuulin suomea ensimmäistä kertaa, minusta se kuulosti erilaiselta ja mielenkiintoiselta. Siksi päätin opiskella suomea. Koska opiskelen suomea, minulla on hyvät tilaisuudet. Kesänä saatan matkustaa Suomeen, ja teen työtä suomalaisessa yhtiössä. Lopuksi ymmärrän nyt toinen kulttuuria, joka on tärkeä nykyään.

– Caleb Kurowski, *Introductory Finnish 2*

On tärkeää oppia toinen kieli ei ole vain akateemista vaatimuksia, vaan myös kulttuurista tietoisuutta. Opimme että meidän eroja ja myös monia yhtäläisyyksiä. Kieliä opitaan liittää toiseen ihmisiin.

– Frederick Prejean, *Introductory Finnish 2*

Bloomingtonin talvi on käynyt pyörän kimppuun.

Tiedän kielten oppiminen on elämän päämäärä minulle. Se ei ole tapahdu nopeasti, mutta sen sijaan se on asteittaista prosessista. Jos olet opiskelee kieltä, et vain oppia puhumaan kieltä mutta voit myös tutustua uusia maailmoja.

Kun kävin Suomessa viime kesänä, tämä on miltä minusta tuntui - olin nähnyt uusi kulttuuri ja puhuin suomea samaan aikaan. Elämä on hämmästyttävä Suomessa. Kuulin suomea puhutaan päivittäin, syödään juustoa, kurkkua ja paahtoleipää lähes joka aamulla, ja hyppytään järveen jälkeen saunassa – ainakin, tämä on mitä tein kun olin lomalla Suomessa!

Toivon vierailee Suomessa uudelleen. Mutta sillä välin, aion jatkaa opiskelee suomea täällä Indianassa Yliopistossa Bloomingtonissa.

– Wil Rankinen, *Intermediate Finnish 2*

Olen antropologia suuria. Minä työ ja tutkimusten mukaan muita kulttuureja. Suomen kielen opiskelu on antanut ymmärtää kulttuurin helpompaa. Koska minulla on jonkinlainen käsitys Suomen voin henkilökohtaisesti haastatella ihmisiä opiskelen. Myös tietää eri murteiden antaa minulle paremmin ymmärtämään erilaisten kulttuurien Suomessa. Suomen kielen opiskelu varmasti vielä minua urani.

– Caitlin Glassburn, *Intermediate Finnish 2*

Olen tunten opiskelen Suomi on hyödyllistä. Mahdollisuuksia läpi kieli Suomen erityisesti käsittää: (1) puhumalla Suomea Suomessa milloin matkoilla siellä, (2) oppia Suomen kulttuuria ja mahtavia ihmisiä tai (3) minun henkilökohtainen maalin: täydennetään kurssi minun tutkinto, (4) Minun motivaatio ottaa tämä luokka on lisätietoja Suomessa, maa perheeni muutti yli 100 vuotta sitten.

Myös, Minä haluaisit pitää voidaan mainitaan Suomen opettajan ja Full Bright AI on hyvä opettajan, koska, kuinka jo mainitsin perheeni, voisin yhtä hyvin rikkoo sekä säännöt.

– Mike Wallis Jr., *Intermediate Finnish 2*

MAGYAR OLDAL

A magyartudásommal fogok kutatni a román – különösen az erdélyi – történelemet. 2011-ben fogok utazni Romániába, a kutatás miatt. Végül is fogok írni a disszertációmra a német kisebbségről Romániában, de valaki fog írni valamiről (sajnos) olyan sok vitatott, mint a román kisebbségi politika a két világháború között, kell olvashatnia nemcsak románul, hanem magyarul is. Akkor fogok olvasni magyar könyveket és történelmi dokumentumokat. Valószínűleg fogok is kutatni Magyarországon. Persze akarnék utazni mint turista újra Magyarországra, és akarnék beszélgetni ott az emberekkel. De legfontosabb lesz, hogy fogok tudni olvasni. Fogok beszélgetni nemcsak emberekkel Magyarországon, és hanem is Romániában. Még nem voltam Székelyföldön. Oda szívesen utaznék. Ha szerencsés lennék, fog jönni a feleségem velem Romániába. Ha lehet, fogunk utazni sok belül Romániában. Lesz olcsóbb, mint az utazás külföldön. Talán fogunk menni Magyarországra is. Szívesen meglátogatnék a borvidékeket északkelet Magyarországon.

Nem célravezhető dolgok is fogok tudni csinálni. Fogok érteni magyar filmeket felirat nélkül, vagy rossz felírral. Fogok olvasni magyar recepteket, és csinálni finom hiteles magyar ételeket. Fogok kiejteni nehéz magyar neveket. *(Nick Sveholm)*

Gyerekkoromban, hallottam magyarul a házamban. Az apám beszélt magyarul a nagymamával mert az ő anyanyelve. Az elmúlt két évben tanultam meg magyarul az Indiana Egyetemen. Tudom hogy a nagymamám nagyon büszke lesz hogy én tudok magyarul. Fogok olvasni sok jó, magyar könyveket. El fogok utazni Budapestre és meg fogom látni a Magyar Nemzeti Galériát és a sok festményeket ott. Fogok tanulni a képekről fordító nélkül. Akarok menni a Széchenyi gyógyfürdőbe. De nem csak Budapestre fogok menni, a puszta is akarok menni. Fogok enni hortobágyi palacsintát. Nagyon izgatott vagyok az idő amikor a magyart használtam a világban. *(Kamilla Benko)*

Sok oka van annak, hogy tanulnak idegen nyelvet. Néhány lehet az egyetemi és a többi nagyon személyes. Az egyik fontos oka, a család. Ha a család származik egy másik országból, a nyelvtanulás hozhat neked össze és erősíti a családot.

Egy másik dolog, hogy lehet, hogy a nyelv tanulással többet meg lehet tudni egy országról vagy népről. Információt lehet szerezni a kultúrájukat, és miért csinál bizonyos dolgokat. Azt is megmagyarázza, miért Önt és kedves családját a dolgok, ha megismerjük, az országot a család származik.

Az idegen nyelv-tanulás szakmailag is segít. Tudsz szerezni munkalehetőségeket olyan helyen, amely nem az otthoni csak azért, mert tudsz, egy másik nyelven. Ezek a lehetőségek is egyedülállóak. Érdekes dolog egy különleges nyelvet tanulni, amit mások nem tudják. Emiatt van egy előnye, és ez egy nagyobb erőforrás a pályán.

Végül, az értéke idegen nyelve tanulosnak, hogy képes kommunikálni egy nagyobb csoport ember ezen a bolygón. Ha csak egy nyelvet tudunk, az korlátozza az embert a kommunikációban, és egy idegen nyelv ismerete azt jelenti, hogy eljussanak nagyobb csoportokhoz meg a munkatársaikhoz és barátaihoz. *(Karen Mako)*

Szerintem minden embernek kéne tanulni egy más nyelvet. Nem is tudom mondani szóba milyen nagyon öröm, hogy tudtam tanulni magyarul az egyetemen. Nekem tanulni magyarul egy struktúrát az órában azt jelentte hogy tudtam jobbitani a magyart amit már tudtam. Az anyám Magyarországon született és az egész élette alatt beszélt, és még beszél, Magyarul. Én úgy nőtem fel hogy az anyám szülei csak Magyarul beszéltem. Így nem kellett soha "tanulnom" a nyelvet, ugyan úgy tudtam mint az angolt. De mikor öregebb lettem és nem találkoztam a nagyszüleimmel mint szoktam, gyengébb lett a magyarom. Mikor megtudtam hogy az Indiana University-nál volt Magyar óra, úgy örültem. Ez volt az egyetlen egy iskola amihez jelentkeztem aminek volt. Most hogy majdnem két éve vagyok az órában, és majdnem kész vagyok az utolsó évvel láttam hogy milyen jobb lett a Magyarom. Az egyik legjobb az hogy a nagymamám is hallja.

Jövő év fogok menni Budapestre tanulni a Corvinus Egyetemen. Egy kicsit félek, de tudom is hogy már a Magyar óra miatt bőven elég jól tudok beszélni és érteni. Sok családom is van Magyarországon, remélem hogy mikor ott vagyok fogok tudni találkozni velük és láthatják milyen jobb lett a nyelvem. *(Erika Kirby)*

Akkor is ha nincs valakinek egy ilyen nagy kapcsolata egy nyelvhez, úgy érzem hogy azért is jó tanulni egy nyelvet. Nagyon érdekes tanulni más emberekről. Vanak idők mikor jó tudni egy más nyelvet a munkádnak. És persze segít ha egy nap akarsz esetleg utazni.

Azt gondolom, hogy mindenkinek kell tanulni egy külföldi nyelvet (vagy talán kettőt). Először, ha megtanulsz egy nyelvet, okosabb leszel. Nyelvi szókinccs, nyelvtan, és struktúra is nagyon nehéz. Ez a kihívás javítja egyéb tanulási területeket. Például, nem tudtam sem magyar szókinccset. De a tanulása az új szavaknak javított az emlékezetemet és a tudásomat. A második ok: ha megtanulsz egy új nyelvet, akkor megtanulsz egy új kultúráról is. Például, amikor elkezdtem tanulni magyarul, nem tudtam a nyelvet vagy a kultúrát. Most már egy kicsit beszélek magyarul, de azt is tudom, milyen a magyar történelem, az ételmiszer, a zene, és a hagyományok is. Tudok sokat a francia kultúráról is. Ha mindenki megismer egy új nyelvet és kultúrát, lehet egy békésebb világ. *(Josh Hall)*

Tanulmányozni egy másik nyelvet értékes több, oka lehet. A leggyakoribb okok a gazdasági és politikai. Az emberek szeretnék profitálni az új nyelvtől. A nyelvek gyakran munkalehetőségeket teremtenek. Aztán, ott általában a személyes és tanulmányi okok miatt. Az emberek szeretnék utazni, beszélni a nyelvet, hogy értékeljék a művészet, az irodalom és a zenét. Az emberek olyan nyelvet is tanulnak, ahonnan őseik származnak. Az emberek az egyetemeken is nyelvtanulásra, továbbá felhasználhatják azokat a kutatást. Az Indiana Egyetemen, a legtöbb ember egy nyelvet tanul, hogy teljesítse a nyelvi követelményt.

Sajnos a legtöbb ember nem dönt, hogy egy olyan nyelvet tanulni, mint a magyar. Van túl kevés beszélő, a magyar gazdaság túl kicsi, és nem vagyunk a háborúban Magyarországgal. A magyar nem fogja hozni nekik pénzt. A nyelv is nagyon nehéz megtanulni. Általában, a kormány és a vállalkozások kevésbé érdekli a magyar nyelvet. A szomorú igazság az, hogy a legtöbb ember nem magyart tanulnak, kivéve, ha van egy nagyon erős személyes motivációja. A magyar nyelv nagyon hasznos a nyelvészeknek és van jó magyar művészet, a zene, és az irodalom. Az emberek is tanulnak magyarul, akiknek a magyar politikai vagy történelmi szempontból érdekes Közép-Európában. A magyar kultúra is nagyon érdekes, és van nagyon finom ételek és bor. *(Michael McGuire)*

Andrew (Өвгөнхүү) Johnson /Introductory Mongolian/

Хачин үгс

Монгол хэлэнд олон хэцүү юм байна. Жишээ нь: хачин үгс. "Автобуус", "гуанз", "ширээ" гэх мэт үгийг Англи хэлээр ярьдаг хүмүүс амархан мэдээд, мартдаггүй. Харин, амархан шиг гэхдээ бүхэлдээ Англи хэлтэй адилхан биш үгс бас олон байгаа. Энд оюутан "морь" гэдэг үгийг сурахдаа, англиар "horse"-той адилхан утгатай байх гэж боддог, гэвч "адуу" гэх мэт үг санахгүй байна. Англиар өөр энэ шиг үгс байгаа ("stallion", гэх мэт), гэхдээ Америк хүмүүс энийг ховор хэлдэг. Цаашилбал, би дандаа "ингэний сүү" гэж хэлэх гээд, "тэмээний сүү" гэж хэлдэг. Удаан сурахаар л зөв хэрэглэж чадах болно.

Susan (Энхжаргал) Powell /Intermediate Mongolian/

Монгол дахиад явнаа

Би бага байхдаа Монголын тухай сайн мэддэггүй байсан. Коллежийн оюутан байхдаа Монгол улсад дөрвөн сар сурсан. Монгол хэл, соёл болон хөгжим сурсан. Би олон найртай бас зочломтгой монгол хүмүүстэй танилцсан.

Одоо дахиад монгол хэл, соёл болон хөгжим сурч байна. Дахиад олон найртай болон зочломтгой монгол хүмүүстэй танилцаж байна. Гэвч одоо би Монгол улсад байхгүй байна. Одоо би Америк улсын Индиана мужийн Блүмингтон хотод байна. Энэ нь их сайн юм. Яагаад гэвэл би Монгол улсад буцаж явахад тэнд маш олон найртай бас зочломтгой хүмүүс мэдэх болно.

Kip (Баатар) Hutchins /Intermediate Mongolian/

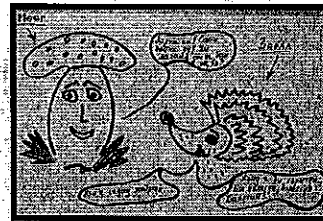
Гадаад хэл чухал

Гадаад хэлийн хичээлүүд их чухал. Би бага байхад манай гэр бүл Франц улс руу нүүсэн. Би Францийн сургуульд элссэн, гэвч би франц

хэл ярьж чадаагүй. Тийм учраас би өдөр бүр их будилсан. Би хэнтэй ч ярьж чадаагүй. Сургууль их хэцүү байсан, ба би зах дээрээс юм болон хоол авч чадаагүй. Миний хэлний чадваргүй байдал намайг сөхрүүлсэн. Харин би Франц хэл сайн сураад, хэдэн сарын дараа өөр сурагчид болон захын худалдагчтай ярьж чадсан. Тийм учраас миний амьдрал илүү амархан болсон яагаад гэвэл би гадаад хэл сурсан.

Daria (Зулаа) Safronova /Introductory Mongolian/

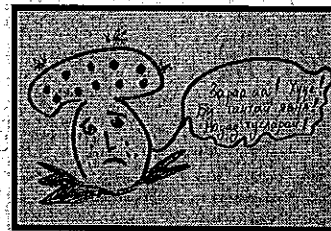
Зараа Мөөг хоёр хойд зүг рүү явна

Урьд нэгэн улсад нэг зараа байжээ. Намрын нэгэн сэрүүн өдөр зараа

хөдөө ганцаараа зугаалжээ. Тэр их гунигтай байжээ. Гэнэт тэр түүний найз, ялааны хортой тааралджээ.

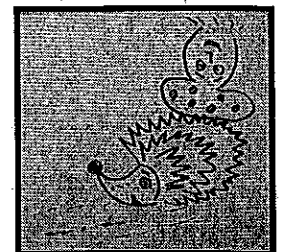
Ард түмэн байсан – хэн ч түүнд хайргүй байсан. Хэн ч түүнийг гэртээ уриагүй. Бүгд түүний өргөснөөс их айдаг байсан. Юутай харамсалтай юм бэ! Хэн ч Зарааг их хэрэгтэй амьтан байсан гэж мэдээгүй. Түүн дээр хорт могой бас жоом, царцаахай ирсэн.

Мөөг бас гунигтай байсан – хэн ч түүнд хайргүй байсан. Бүгд түүний хорноос их айдаг байсан. Юутай

харамсалтай юм бэ! Хэн ч ялааны хоронд их хэрэгтэй мөөг байсан гэж мэдээгүй. Тэр олон ялааг устгасан.

Тэгээд тэр хоёр хойд зүг рүү явжээ. Нэг сарын дараа тэр улс руу их олон хорт могой, ялаа, жоом бас царцаахай иржээ...

په يوه وخت کېنې زه درې ژبې زده کوم

د سړ کال له پيل څخه را په دې خوا زه په يوه وخت کېنې درې ژبې زده کوم، يعنې د پښتو ژبه، د فارسي ژبه او د عربي ژبه. دا زما د پاره لږ مشكله وه اما يو ټينگ مهالوبش لرم او هره ورځ په دې باندې عمل کوم. ما ددې ژبو زده کول په دې سبب انتخاب وکړ چې پېسي د سفر لپاره نه لرم.

له دې نه پر ته فکر نه کوم چې محصلان کولای شي په بهرنيو ژبو يوازې له سبقونو څخه پوه شي. په دې سبب زه غواړم چې دا کالونه په دې پوهنتون کېنې د ځينېو ژبو په هکله ډير زيات معلومات واخلم. کله چې په راتلونکي وخت کېنې کوم بهرنی هېواد ته ولاړ شم زه به چمتو شم او د هغه لامله خپل درسونه په انديانا پوهنتون کېنې ښه زده کوم.

زما په فکر د ژبو سبق ويل محصلانو ته په ډولو ډولو ادارو کېنې ډير ښه د وظيفو امکانات برابر کړي. زه بهرنی ژبې زده کوم ځکه چې غواړم چې د امريکا حکومت د پاره کار وکړم او خپل هېواد ته خدمت وکړم. دا لومړی موخه می په ژوند کېنې ده. اما د ژبو سبق ويل مونږ ته داسې امکانات برابروي لکه په انجيوگانو کې کارکول او سبق ور کول او په تجاري موسسا تو کېنې کار کول او په نورو خصوصي تشکيلونو کېنې کار کول. رښتيا زمونږ پکار دي چې په اوسني اقتصاد کېنې ځيني مهارتونه ولرو.

Jonathan Searing (سپين)

Introductory Pashto

خبرنامه آسیای میانه: بخش فارسی
بهار 2010 برابر با فروردین ماه سال 1389 خورشیدی
کلاسهای زبان فارسی بخش پژوهش های آسیای میانه دانشگاه ایندیانا

Anne Vithayathil : آنجلی و تایتال: دانشجوی سال اول فارسی

زبان عنصر ارتباطی

زبانها عنصر مهم ارتباط و فهم هستند. آن مردمی که در بچگی به دو یا سه زبان حرف می زنند، جهان را بهتر می شناسند. در بچگی من، من به دو زبان حرف می زدم _ هندی و انگلیسی. حالا در هرکدام کشور من زندگی می کنم من احساس راحت دارم. از این گذشته، من دستور زبانها را بهتر می فهمم. من زبان نور را می توانم آسانتر درس بخوانم. من زبانهای فرانسوی و روسی درس خواندم. برای اینکه من احساس می کنم که می توانم فرهنگ های دیگر را بهتر بشناسم. در آمریکا فقط یک زبان می شناسند _ انگلیسی. اما دنیا مشکل های زیاد دارد و ما نمی توانیم فرهنگ های دیگر را نا دیده بگیریم.

*****

Joseph Hermes : یوسف هرمز (یوسف بابورزاده): دانشجوی سال اول فارسی

زبان دیگر، انسان دیگر

معمولا من زبان جدید می خوانم که شکل قدیمی آن زبان را یاد بگیرم. این در بیشترین دانشگاه ها نیاز است. اما این هرگز برای من سخت نبوده است. البته، زبان فارسی از بیشتر زبانها متمایز است. این زبان از سده یازدهم کمی عوض شده است. علاوه بر این، من تاریخ آسیای مرکزی در دوره های وسطی و اوایل دوره جدید را درس می خوانم. در این دوره ها در آسیای مرکزی، بعلاوه در هندوستان، زبان فارسی زبان پارکاه های شاهان بود. برای این سبب، یاد گرفتن زبان فارسی برای ملتفت شدن زیاد مردمان خیلی مهم است. و به نظر من، کسانی که یادگیری زبانها را پیشه خود کنند، انسانی بهتر خواهند شد. شارلمان گفت: "داشتن زبان دیگر دارا بودن روح دوم است."

*****

Zeynep Elbasan: زینب الباسان: دانشجوی سال اول فارسی

زبان های فارسی و ترکی عثمانی

من میتوانم زبان ترکی و عثمانی حرف بزنم. ادبیات عثمانی خیلی مشهور و مهم است. اما این ادبیات بسیار کلمه ها از زبان فارسی دارد. برای این من خواستم زبان فارسی یاد بگیرم. به نظر من زبان فارسی خیلی شاعرانه است و این زبان خیلی آسان است. من دوست دارم شعرهای حافظ، سعدی و فردوسی را بخوانم. هدف من این است که فارسی روان حرف بزنم. فکر میکنم من باید زبان فارسی را تمرین بکنم و به ساعت های قهوه بروم. متشکرم.

Amanda Hare: آماندا هیر (نیلوفر): دانشجوی سال دوم فارسی

زبان خارجی و فواید یاد گرفتن آنها

درس خواندن زبان مختلف و خارجی مهم برای شخص، جهان، و درک مردم جهان و مختلف است. من پنج زبان میدانم و این زبانها مرا شخص بهتری کرده اند. برای این فرهنگ، مثل ایران و عرب، من از دانشجویان دیگر زیادتر میدانم چونکه من زبان ایرانیان و عرب ها را میدانم. دانستن زبانها مهم برای ارتباط بین کشورها و مردم آن هستند. چون من زبان عربی صحبت میکنم موقعیکه من در مصر زندگی میکردم با مردم مصری و مسلمان دربارہٴ دین توانستم صحبت بکنم و یاد بگیرم. من معلومات جدید در بارهٴ اسلام یاد گرفتم. این معلوماتی بود که من نمی دانستم قبل از اینکه من زبان عربی صحبت بکنم.

*****

A. Giudicelli: آنتونی گیودیچلی (حافظ): دانشجوی سال دوم فارسی

چرا زبان ها مهم هستند؟

در آمریکا، خیلی از جوانها فقط به یک زبان حرف میزنند و چند سالی بعد وقتیکه آنها بزرگ میشوند میخواهند یک زبان دیگر بیاموزند. اما مشکل است چونکه آدمهای بزرگ نمی توانند به یک زبان خارجی خوب حرف بزنند. بهترین وقت برای آموختن زبانهای بچگی است، چونکه برای بچه ها خیلی آسانتر است و آنها می توانند مثل یک آدم بومی تلفظ بهتر داشته باشند. شاید بچه ها زبانهای دیگر نمی آموزند چونکه مادر یا پدر فکر نمی کند که زبانهای دیگر مهم هستند. اما به نظر من این فکر، فکر غلطی است. چند پزشک ها می گویند که برای سلامتی مغز زبانها خیلی کمک میکنند: مثل بیماری "الزهایمر یا بیماری فراموشی" از طرف زبانها پیکار شده است. در دنیا از کار زبان شناسان همه وقت استفاده میشود و پول خوبی میگیرند. امروز، زبان فارسی یکی از مهمترین زبانها برای آمریکا است. چونکه این زبان در آسیای میانه خیلی استفاده شده است. فهمیدن زبان آدمهای آسیای میانه مهم است چون خیلی کم از آنها میتوانند به انگلیسی خوب صحبت بکنند.

*****

Emma Vakili: اِما وکیلی (فرحناز): دانشجوی سال دوم فارسی

زبان دوم

سال 2002 درس خواندن اسپانیایی را شروع کردم. یک سال پیش، تصمیم کردم که می خواستم به ارژانتین بروم. سال آخر در نهایت رفتم. بعد از هفت سال، می توانم از زبان دوم استفاده کنم. البته، درس خواندن زبان تو را حاضر نمیکند، اما کمک میکند. من در ارژانتین در خانواده ای زندگی میکردم، و با آنها میتوانستم حرف بزنم، و میتوانستم در شهر بوینس ایرس حرکت کنم. آنجا برای وقت اول در شهر بزرگ زندگی کردم و خیلی مردم خوب را ملاقات کردم. استقلال آموختم، و با مردم بسیار مختلف صحبت می کردم. زیادی رشد کردم، و همچنین خیلی از جنوب آمریکا را دیدم. تجربهٴ انگیز بود، و توصیه میکنم که همه کس که میتواند به کشور دیگر برود آن را بکند.

Uyghur Page: "The value of learning a foreign language."

تېلىفونى بولۇپ ئەلۋەتتە مەن دائىم تىللار بىلەن شۇغۇللىنىمەن. ھەر ھەپتە يېڭى بىر تىلغا قىزىقىپ كېتىپ، خۇددى بىر تىلدىن باشقا بىر تىلغا ئاتلاپ تۇرغاندەك. لېكىن يېڭى تىلنى ئاساسىدىن باشلاپ ئۆگۈنۈش قانچىلىك شېرىن بولسىمۇ، مېنىڭچە ئاللىقاچان ياخشىلاپ ئۆگەنگەن بىر تىلدىكى بۇرۇن بىلىمگەن بىر مەلۇماتقا ئىگە بولۇش ياخشىراق. يېڭى تىل يېڭى دۇنياغا ئوخشايدۇ. چەت ئەلگە بىرىنچى بارغاندا يەرلىك خەلقنىڭ ئۆرپ-ئادەتلىرى بىزگە غەلىتە كۆرۈنۈشى تەبىئىي. مەدەنىيەتنى ھېچكىم ئۆگىتەلمەيدۇ، كىتاپ ئارقىلىقىمۇ ئۆگىنىشى مۇمكىن ئەمەس. تىلنى چوڭقۇرراق ئۆگەنگەنسىڭىز ئادەم بارا-بارا ئۆز پىكىرلىرىنىڭ ئۆزگىرىۋاتقانلىقىنى سېزىدۇ، ئەتراپىدىكى دۇنيانىڭ تەملىرى، پۇراقلىرى نەپىسەرەك، نۇرلار يورۇقراق، تاۋۇشلار ئېنىقراق بولىۋېرىدۇ. كېيىن، بىر كۈنى، ئۆزگەرگەن دۇنيا ئەمەس، بۇ ئۆزەمنىڭ دۇنيانى چۈشۈنۈش ئۇسۇلۇم دەپ بايقايدۇ. شۇ سەۋەپتىن "بىر تىل بىر ئادەم – ئىككى تىل ئىككى ئادەم" دەپ ئېيتىمىز.

(Niko Kontovas, Advanced Uyghur)

مېنىڭ بىرىنچى قېتىم شىنجاڭدا بولغىنىمدا، مەن ئۇيغۇرچە بىلمەي پەقەت خىتايچە سۆزلىيەلگەن ئىدىم. مەن شۇ قېتىمقى ساياھەتتىن بەك بەھرىمەن بولغان بولساممۇ، مېنىڭ ئۇيغۇرچە سۆزلىيەلمەسلىكىم تۈپەيلىدىن ئۇيغۇرلارنىڭ ھەقىقىي مەدەنىيىتىنى كۆرەلمەي قالدىم. شۇنىڭ ئۈچۈن كەلگۈسىدە ئۇيغۇرلارنىڭ ئېلىگە يەنە قايتىپ بېرىشقا قارا قىلىپ، ئامېرىكىغا قايتىپ كەلگەندىن كېيىنلا تورغا چىقىپ ئامېرىكىدىكى ئۇيغۇرچە ئۆگىنىش پۇرسەتلىرىنى ئىزدەپ باقتىم. ئەڭ ئاخىرىدا مەن ئىندىيانىدا ئىككى ياز ئۇيغۇرچە دەرس ئاڭلاپ، ئۇيغۇرچە سۆزلەش ماھارەتىمنى بەك ياخشىلاشتۇردۇم. 2007-يىلى مەن ئۇيغۇرلارنىڭ ئېلىگە قايتىپ بېرىپ ئاشۇ يەردە بىر يېرىم يىل تۇردۇم. مەن ئۇيغۇرچە سۆزلىيەلگەنچە شۇ قېتىمقى كۆرگەن شىنجاڭ بىرىنچى قېتىمقى كۆرگەن شىنجاڭغا پۈتۈنلەي ئوخشىمىغان. ئۇيغۇر تىلى بىلگىنىم ئۈچۈن ئۇيغۇرلار بىلەن پاراڭلىشىپ يۈرەلدىم. ھازىر بىلىمەنكى بىر خەلقنى ياخشى توناي دېسىڭىز، ئۇلار سىز بىلىدىغان تىلنى بىلىسىمۇ، ئۇلارنىڭ ئانا تىلىنى ئۆگىنىپ ئىگىلەش شەرت. (Malic Vincent, Advanced Uyghur)

مەن ئۇيغۇرچە ئۆگىنىشنى باشلىغاندا مەن ھەم ئۇيغۇرلار، ھەم شىنجاڭ توغرىسىدا پەقەتلا داڭلىق يىپەك يولىنىڭ شىنجاڭ ئارقىلىق ياۋروپىغا بارغانلىقىنى بىلدىم. مېنىڭچە تىل سىنىپلار بەك مۇھىم، چۈنكى ئىككى يىل بۇرۇن مەن ئۈچۈن شىنجاڭ بارلىق ئەمەس ئىدى. كۆپ ئادەملەر باشقا جايلار ۋە خەلقلەرنى بىلمەيدۇ، لېكىن ئۇلار باشقا بىر تىلنى ئۆگەنسە، ئۇلار بىر مەدەنىيەتنىمۇ ئۆگىنىدۇ، ۋە دۇنيادىكى ئىشلارنى ياخشىراق چۈشىنىدۇ. مەسىلەن بۇرۇن مەن پەقەتلا شىنجاڭنى بىلمىدىم، مەن جۇڭگونىمۇ ياخشى بىلمىدىم. مەن ئۇيغۇر تىلىنى ئوقۇغاچقا، مەن جۇڭگونىمۇ ياخشىراق بىلىمەن. ھازىر مەن خەۋەر ئوقۇسام، مەن كۆپرەك نەرسىلەرنى چۈشىنىمەن، چۈنكى مەن كۆپرەك بىلىمەن.

(Daniel Alexander, Intermediate Uyghur)

O'zbek madaniyatini tushunishda o'zbek tilining ahamiyati

Boshqa millatning madaniyatini yaxshi tushunish uchun, uning tilini o'rganish kerak. Men o'zbek madaniyatini chuqur tushunay deb, uni o'rganish maqsadida Malik aka bilan o'zbek tilini o'qiyapman. Indiana universitetida o'zbek tilini o'rgatish yaxshi yo'lga qo'yilgan. Men Indianaga o'tgan yil kelib dars boshlaganimda, bu chiroyli tilni faqat hijjalay olardim. Hozirgi vaqtda qobiliyatimga hayron qolaman. Malik akaning darsida biz juda ko'p har xil materiallardan bilimimizni yaxshilash uchun foydalanib kelyapmiz. BBC va boshqa vebsahifalardan audiovizual axborot vositalarini eshitib, bosma ommaviy axborot vositalarini o'qib, bir necha o'zbek tilidagi kinolarni ko'rganmiz. Biz ham o'zbek madaniyati, hukumati va tarixi haqida juda ko'p o'rgandik. Agar siz O'zbekiston haqida o'rganay desangiz, haqiqiy o'zbek materiallar bilan o'rganishingiz kerak!

Universitetni bitirganimdan keyin, o'zbek tili bilan ishlash imkoniyatlari ko'p. Misol uchun, AQSh hukumatida "ma'lumot tahlilchisi" sifatida ish topish mumkin. Men ham jurnalist yoki universitetda olim bo'lishim mumkin. AQSh-da o'nlab O'zbekiston haqida yozadigan olimlar va jurnalistlar bor, lekin ulardan faqat ba'zilar amaliy o'zbek tilini biladi. Yaxshi ma'lumot olish uchun, manba'lar tilini bilish kerak. Men o'zbek tilini bilganimdan baxtli bo'laman! O'zbek tilida ko'p va juda zo'r she'rlar va romanlar bor. Kelajakda men O'zbekistonga sayohat qilganim bo'lsin. Bu vaqtda ham albatta o'zbek tilini bilganim juda foydali bo'ladi!

Jeff Eden, Advanced Uzbek

Тил ўрганишнинг аҳамияти

Менинг фикримча, тил ўрганишдан асосий мақсад одамлар билан мулоқот қилишдир. Тушуниш ва тушунтириш, оилада яшаш, болалар ва оқсоқоллар билан сўхбатлашиш: энг асосий ҳар кунлик учрашувлар учун тилни билиш керак.

Албатта тил ўрганиш осон эмас. Кўп соатлар дарс тайёрлаб, уй вазифасини бажариб, тез

- тез кўнглингиз совиши мумкин. Лекин бир кун келиб, ўзбек дугоналарингиз билан ҳазиллаша оласиз ёки қариндошингизга тасалли бера оласиз ва тил ўрганишингизнинг маъносини тушунасиз.

Ўрта Осиёда тил ўрганишнинг самарасини кўриш осондир. Америкалик бўлганим сабабли, одамлар мени фақат русча гапира олса керак деб тахмин қилардилар. Мен бозорда тожикча ёки ўзбекча гапирганимда, ҳамма ҳайрон бўларди ва улар ҳам, мен ҳам ғурурланар эдик. Одамларнинг ўз тилида сўхбатлашсангиз, улар очикроқ ва самимийроқ гапирадилар: шу менга аён.

Тил ўрганиш ҳам бошқа тил ўрганаётган талабалар билан ўртоқлик алоқаларини яхшилаш учун ёрдам беради. Бир-биридан ўрганиб, бир-бирига ёрдам бериб, секин-секин оиладек бўлади. Мен олти йил олдин тилларни ўргана бошладим ва шу вақтдан бери "тил ўрганиш дарсида" дўстлашган ўртоқларим ҳали-ҳали энг яқин дўстларимдир.

Margaret Sullivan, Intermediate Uzbek

Тил ва инсоннинг руҳи

Тилнинг эски шаклини ўрганиш учун замонавий шаклини ўқийман. Бу университетларнинг кўлида керак. Мен буни оғир деб ҳисобламайман. Ўрта ва 16-17 асрлар даврига қизиқаман. Албатта, замонавий тиллар, мисол учун ўзбек ёки рус тиллари тадқиқот қилиш учун керак. Ҳолбуки, менинг мақсадим фақатгина тадқиқот қилиш эмас.

Замонавий тилни ўрганиш бугун мавжуд бўлмаган маданиятни тушуниш учун жуда муҳим, чунки тилда ўтмиш нишонларини топиш мумкин. Киши тил ва маданият билан чуқур шуғулланса, унинг тарихининг алоқасини осонликча тушуна олади. Бундан ташқари, бир тилни билиш бошқа тилни ўзлаштиришга ёрдам беради, айниқса улар бир тил гуруҳида бўлсалар. Тил ўрганиш ҳамisha қийин. Бироқ, мен у инсонларни яхшилаш олади деб ўйлайман. Европалик қирол, Шорлмонга кўра, "Яна бир тил билиш, иккинчи руҳга эга бўлишдир".

Joseph Hermes, Intermediate Uzbek